

20.08.2026

Piotr Oleksy

Port niezgody. Rosja krytykuje rumuńską inwestycję w Mołdawii

słowa kluczowe: Mołdawia, Rosja, Rumunia, Morze Czarne

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Federacji Rosyjskiej skrytykowało zakup portu w Giurgilești, znajdującego się na terenie Republiki Mołdawii, przez rumuńską spółkę skarbu państwa. Transakcja ta została sfinalizowana w lutym 2026 r. Natomiast 9 sierpnia Jurij Pilipson, dyrektor Drugiego Departamentu Europejskiego w rosyjskim MSZ, określił ten zakup jako krok w stronę „gospodarczej reunifikacji” dwóch państw. Zauważył przy tym, że władze Rumunii zapowiadają wykorzystanie portu w procesie odbudowy Ukrainy. Jednocześnie wyraził obawy, że w rzeczywistości może on być użyty do dostarczania uzbrojenia w trakcie wojny. W tym kontekście wskazywał na wykorzystanie terytorium państwa neutralnego, jakim jest Mołdawia, przez państwo członkowskie NATO. Pilipson oskarżył również Rumunię o prowadzenie „kampanii propagandowej”, wpływającej na mołdawską opinię publiczną, w celu popularyzacji idei zjednoczenia Mołdawii i Rumunii.

Komentując te słowa, p.o. ministra spraw zagranicznych Rumunii Oana Țoiu stwierdziła, że władze Rosji próbują w ten sposób odwrócić uwagę od własnych problemów wewnętrznych. Dodała przy tym, że Rumunia ma ambitne plany związane z inwestycją, która jest efektem „długich rozmów” między dwoma państwami.

Znaczenie portu w Giurgilești. Międzynarodowy port morski w Giurgilești jest ulokowany na niewielkim pasie lądu należącym do Mołdawii, położonym na brzegu Dunaju (w miejscu, gdzie z tą rzeką łączy się Prut). Ta lokalizacja pozwala na realizację transportu morskiego przez Morze Czarne. Mołdawia weszła w posiadanie tego terenu w 1999 r. w ramach wymiany granicznej i terytorialnej z Ukrainą. W zamian za pas naddunajskiego wybrzeża Kiszyniów przekazał prawa własności do odcinka drogi Odessa-Reni, kluczowej dla integralności terytorialnej Ukrainy, który przebiegał przez terytorium Mołdawii, w okolicy miejscowości Palanca.

Obecnie poprzez port w Giurgilești realizowane jest ok. 70% handlu zagranicznego Mołdawii prowadzonego drogą morską. W 2024 r. przeładowano przez niego ok. 2,6 mln ton towarów. W porcie mieszczą się cztery terminale: naftowy, zbożowy, olejów roślinnych oraz kontenerowy. Okresowo realizowany jest tam również transport pasażerski (linia promowa do Stambułu).

Do lutego 2026 r. właścicielem portu był Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Po tym jak EBOiR ogłosił decyzję o jego sprzedaży, obiektem interesowały się podmioty z różnych państw UE, w tym z Polski. Ostatecznie nabywcą została Krajowa Administracja Portów Morskich w Konstancy. Rumuńska spółka skarbu państwa nabyła port w Giurgilești za ok. 60 mln EUR (wg doniesień prasy) oraz zobowiązała się zainwestować w jego rozwój kolejne 24 mln EUR.

Komentarz

Pozycja Rosji na Morzu Czarnym jest obecnie słabsza niż przed pełnoskalową inwazją w Ukrainie w 2022 r. Świadczy o tym m.in. fakt, że rosyjska flota musiała wycofać się z Półwyspu Krymskiego i operuje obecnie z portów na Morzu Azowskim („Komentarze IEŚ”, nr 1391). Ubiegłoroczne wybory parlamentarne w Mołdawii również były porażką rosyjskiej polityki wobec tego państwa („Komentarze Brief IEŚ”, nr 1441). Krytyczne wypowiedzi rosyjskich dyplomatów dotyczące relacji Mołdawii z Rumunią i państwami zachodnimi oraz sytuacji strategicznej w basenie Morza Czarnego mają odwracać uwagę od błędów rosyjskiej polityki zagranicznej. Porażki są w ten sposób usprawiedliwiane agresywnymi działaniami Zachodu. Fakt, że Pilipson odniósł się do kwestii portu w Giurgiulești ponad pół roku po jego sprzedaży, może wskazywać na wzrost obaw Rosji dotyczących sytuacji strategicznej w basenie Morza Czarnego.

Naddunajski port ma kluczowe znaczenie dla Republiki Mołdawii, gdyż pozwala na realizację eksportu drogą morską. Jego rola dodatkowo wzrosła po tym, jak Rosja regularnie blokowała eksport ukraińskich towarów na Morzu Czarnym. W tej sytuacji porty dunajskie stały się alternatywą dla transportu towarów spożywczych, co miało ogromne znaczenie zarówno dla ukraińskiej gospodarki, jak i dla światowego bezpieczeństwa żywnościowego. Rozwój zdolności eksportowych portu w Giurgiulești wymaga inwestycji, do których Mołdawia nie jest zdolna. Jednocześnie jego położenie geograficzne powoduje, że ściślejsze powiązanie go z portami rumuńskimi na Dunaju i nad Morzem Czarnym wydaje się naturalną drogą rozwoju.

Rumunia, inwestując w naddunajski port, realizuje dwa cele strategiczne. Po pierwsze, zabezpiecza w ten sposób deltę Dunaju przed potencjalną ingerencją ze strony państw spoza UE. Stwarza to warunki do dalszego rozwoju własnego systemu portów, co docelowo ma służyć budowie dominującej pozycji w handlu morskim w tej części Morza Czarnego (strategicznym celem Rumunii jest przekształcenie portu w Konstancy w jeden z najważniejszych portów w Europie Środkowo-Wschodniej). Po drugie, Rumunia umacnia w ten sposób swoją pozycję jako najważniejszego partnera handlowego Mołdawii.